IV

(Informace)

INFORMACE ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

RADA

Závěry Rady ze dne 11. května 2010 o sociálním rozměru vzdělávání a odborné přípravy

(2010/C 135/02)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

S OHLEDEM NA:

1. závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 14. listopadu 2006 o efektivitě a rovném přístupu ve vzdělávání a odborné přípravě [1], v nichž se členské státy vyzývají, aby zajistily spravedlivé systémy vzdělávání a odborné přípravy, jejichž cílem je poskytnout příležitosti, přístup, zacházení a výsledky, jež jsou nezávislé na společensko-ekonomickém prostředí osob a jiných faktorech, které mohou vést ke znevýhodnění při vzdělávání;

2. doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení [2], které vyzdvihuje význam rozvíjení klíčových schopností u všech osob a příslušných opatření pro ty, kteří z důvodu znevýhodnění ve vzdělávání vyžadují pro uplatnění svého vzdělávacího potenciálu zvláštní podporu;

3. usnesení Rady ze dne 15. listopadu 2007 s názvem „Novými dovednostmi k novým povoláním" [3], které zdůrazňuje potřebu předvídat potřeby v oblasti dovedností a zvyšování celkové úrovně dovedností, přičemž důraz by měl být kladen na vzdělávání a odbornou přípravu těch, jejichž úroveň dovedností je nízká, i těch, jimž hrozí hospodářské a sociální vyloučení;

4. usnesení Rady ze dne 23. listopadu 2007 o modernizaci univerzit v zájmu konkurenceschopnosti Evropy v globální znalostní ekonomice [4], v němž byl znovu potvrzen význam, jenž má růst příležitostí k celoživotnímu učení, rozšiřování přístupu k vysokoškolskému vzdělávání pro studenty, kteří nepatří k tradičním cílovým skupinám, a pro dospělé a rozvoj dimenze celoživotního učení u univerzit;

5. závěry Rady ze dne 22. května 2008 o vzdělávání dospělých [5], které zdůrazňují potřebu zvýšit kvalifikační úroveň stále značného počtu pracovníků s nízkou kvalifikací a vyzdvihují přínos vzdělávání dospělých, pokud jde o podporu sociální soudržnosti a hospodářského rozvoje;

6. rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1098/2008/ES ze dne 22. října 2008 o Evropském roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení (2010) [6], podle nějž je významnou překážkou začlenění do společnosti nedostatek základních dovedností a kvalifikací přizpůsobených potřebám trhu práce;

7. závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 21. listopadu 2008 o budoucích prioritách posílené evropské spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a odborné přípravy [7], které zdůrazňují, že odborné vzdělávání a odborná příprava nejen podporují konkurenceschopnost, výkonnost podniků a inovace v kontextu globalizované ekonomiky, ale také rovný přístup, soudržnost, osobní rozvoj a aktivní občanství, a že přitažlivost odborného vzdělávání a odborné přípravy má být propagována mezi všemi cílovými skupinami;

[1] Úř. věst. C 298, 8.12.2006, s. 3.
[2] Úř. věst. L 394, 30.12.2006, s. 10.
[3] Úř. věst. C 290, 4.12.2007, s. 1.
[4] Dokument 16096/1/07 REV 1.
[5] Úř. věst. C 140, 6.6.2008, s. 10.
[6] Úř. věst. L 298, 7.11.2008, s. 20.
[7] Úř. věst. C 18, 24.1.2009, s. 6.

8. závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 21. listopadu 2008 o přípravě mladých lidí na 21. století: agenda pro evropskou spolupráci v oblasti školství ([8]), které vyzývají členské státy, aby zajistily přístup k vysoce kvalitním vzdělávacím příležitostem a službám, zejména pro děti a mladé lidi, kteří mohou být znevýhodněni osobními, sociálními, kulturními nebo ekonomickými okolnostmi;

9. závěry Rady ze dne 26. listopadu 2009 o vzdělávání dětí z rodin migrantů ([9]), v nichž se členské státy vyzývají, aby přijaly příslušná opatření na jejich požadované úrovni odpovědnosti – místní, regionální nebo celostátní – a zajistily, aby všem dětem byly poskytovány spravedlivé a rovné příležitosti, jakož i potřebná podpora pro rozvoj jejich plného potenciálu, a to bez ohledu na poměry, z nichž pocházejí;

10. usnesení Rady ze dne 27. listopadu 2009 o obnoveném rámci evropské spolupráce v oblasti mládeže (2010–2018) ([10]), v němž byly členské státy vyzvány, aby mladým lidem zajistily rovný přístup k vysoce kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě na všech úrovních a aby podpořily lepší návaznost mezi formálním vzděláváním a neformálním a zájmovým vzděláváním.

A ZEJMÉNA S OHLEDEM NA:

závěry Rady ze dne 12. května 2009 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“) ([11]), které jako jeden ze svých čtyř strategických cílů uvádějí prosazování rovného přístupu, sociální soudržnosti a aktivního občanství a které definují pět referenčních úrovní evropských průměrných výsledků („evropské referenční úrovně“), jež rovněž kladou velký důraz na dosažení spravedlivosti,

A S OHLEDEM NA:

konferenci s názvem *Vzdělávání přístupné všem: způsob podpory sociální soudržnosti* konanou v Madridu ve dnech 11. až 12. března 2010.

KONSTATUJÍC, ŽE:

systémy vzdělávání a odborné přípravy napříč EU musí zajistit rovný přístup i špičkovou úroveň. Zvýšení úrovně dosaženého vzdělání a umožnění všem lidem získat klíčové kompetence má zásadní význam nejen pro hospodářský růst a konkurenceschopnost, ale také pro snížení chudoby a podporu sociálního začleňování.

Sociální začleňování prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy by mělo zajistit rovné příležitosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání i rovné zacházení, včetně vzdělávání přizpůsobeného potřebám jednotlivce. Mělo by zároveň zajistit rovné příležitosti k dosažení nejlepších výsledků, a to díky úsilí poskytnout všem lidem nejvyšší úroveň klíčových kompetencí.

JSOUC SI VĚDOMA, ŽE:

systémy vzdělávání a odborné přípravy výrazně přispívají k prohlubování sociální soudržnosti, aktivnímu občanství a osobnímu naplnění v evropských společnostech. Mají potenciál podporovat vzestupnou sociální mobilitu a přerušovat koloběh chudoby, sociálního znevýhodnění a vyloučení. Pokud budou tyto systémy přizpůsobeny různorodosti poměrů, z nichž občané pocházejí z hlediska kulturního bohatství, stávajících znalostí a dovedností a vzdělávacích potřeb, mohla by být jejich úloha dále posílena.

Vzdělávání není ani jedinou příčinou, ani jediným řešením sociálního vyloučení. Vzdělávací opatření sama o sobě zřejmě nedokáží zmírnit dopad vícenásobných znevýhodnění, a proto jsou zapotřebí mnohoodvětvové přístupy, jež umožní skloubit tato opatření s širšími sociálními a hospodářskými politikami.

Zvyšování mezinárodní konkurenceschopnosti vyžaduje vysoce odborné dovednosti ve spojení se schopností tvořit, inovovat a pracovat v multikulturním a mnohojazyčném prostředí. Spolu s demografickým tlakem je tak čím dál důležitější, aby systémy vzdělávání a odborné přípravy zvyšovaly celkovou úroveň dosaženého vzdělání a přitom zajistily, aby všem lidem, mladým i dospělým, – bez ohledu na jejich socioekonomické podmínky nebo osobní situaci – bylo umožněno prostřednictvím celoživotního učení rozvinout jejich plný potenciál. V tomto ohledu je třeba věnovat pozornost zejména nárokům osob se zvláštními vzdělávacími potřebami, osob z rodin migrantů a z romské komunity.

S pokračujícím prohlubováním sociálních dopadů hospodářské krize a v souvislosti s Evropským rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení (2010) ([12]) je jasné, že toto hospodářské oslabení silně zasáhlo ty, kteří jsou nejvíce znevýhodněni, a zároveň ohrožuje rozpočtové snahy zaměřené na tyto skupiny.

([8]) Úř. věst. C 319, 13.12.2008, s. 20.
([9]) Úř. věst. C 301, 11.12.2009, s. 5.
([10]) Úř. věst. C 311, 19.12.2009, s. 1.
([11]) Úř. věst. C 119, 28.5.2009, s. 2.
([12]) Viz poznámka pod čarou 6.

UZNÁVÁ, ŽE:

má-li být Evropa konkurenceschopná a má-li prosperovat jako znalostní ekonomika založená na udržitelné a vysoké zaměstnanosti a posílené sociální soudržnosti – jak stanoví strategie Evropa 2020 –, je zásadně nezbytné přistupovat k úloze vzdělávání a odborné přípravy z hlediska celoživotního učení. Poskytování klíčových kompetencí všem na základě celoživotního učení bude hrát nesmírně důležitou úlohu při zlepšování zaměstnatelnosti občanů, jejich sociálního začlenění a osobního naplnění.

Vzhledem k evropským referenčním úrovním, jež byly dohodnuty v souvislosti se strategickým rámcem evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020“), je naléhavě zapotřebí snížit současný počet žáků s problémy v základních dovednostech, zejména ve čtení (současné údaje ukazují, že v průměru jeden ze čtyř žáků neumí řádně číst a psát), dále snížit počet žáků, kteří předčasně ukončují vzdělávání a odbornou přípravu, zvýšit účast na vzdělávání a péči v raném věku, zvýšit počet mladých lidí s terciárním vzděláním a zvýšit účast dospělých na celoživotním učení. Tyto potřeby jsou zvláště naléhavé u osob ze znevýhodněných poměrů, které mají podle statistik tendenci k výrazně horším výsledkům z hlediska všech těchto referenčních úrovní. Cílů strategického rámce lze dosáhnout pouze zaměřením se na potřeby osob ohrožených sociálním vyloučením.

DOMNÍVÁ SE, ŽE:

z rozdílů v míře sociálního začlenění v různých členských státech vyplývá, že v EU je i nadále značný prostor pro snížení nerovnosti a vyloučení, a to jak prostřednictvím strukturálních změn, tak dodatečnou podporou studujících vystavených riziku sociálního vyloučení. Rovný přístup a špičková úroveň se navzájem nevylučují, nýbrž doplňují, a mělo by se o ně usilovat na vnitrostátní i evropské úrovni. Situace v jednotlivých členských státech je sice odlišná, evropská spolupráce však může pomoci nalézt způsoby, jak podporovat sociální začlenění a rovný přístup při současném zachování špičkové úrovně.

Systémy, které zastávají vysoké standardy kvality pro všechny bez rozdílu a posilují odpovědnost, podporují individuální, komplexní přístupy a včasnou intervenci a zaměřují se zejména na znevýhodněné žáky a studenty, se mohou stát silnou hnací silou při podpoře sociálního začleňování.

Významnou úlohu při usnadňování rovného přístupu, zvláště ve vysokoškolském vzdělávání, mohou plnit programy podpory studentů, např. granty, půjčky a další nepeněžní výhody. Vzhledem k rostoucímu tlaku na finanční prostředky investované do vzdělávání bude důležité dosáhnout vyšší efektivity veřejných investic; při rozhodování může pomoci analýza struktury a dopadů různých finančních programů.

DÁLE SE DOMNÍVÁ, ŽE:

pokud jde o předškolní a školní vzdělávání:

1. Účast na vysoce kvalitním vzdělávání a péči v raném věku poskytovaných vysoce kvalifikovaným personálem při adekvátním poměru mezi počtem dětí a příslušných pracovníků přináší kladné výsledky u všech dětí a největší prospěch přináší nejvíce znevýhodněným dětem. Vyšší účasti dětí ze znevýhodněných poměrů lze dosáhnout poskytováním vhodných pobídek a podpory, uzpůsobením vzdělávání potřebám a zvýšením jeho dostupnosti ([13]).

2. Zajištění vysoce kvalitního vzdělávání, jež poskytuje klíčové kompetence všem, je jedním z nejúčinnějších způsobů podpory sociálního začlenění. Školy s velkým poměrem žáků ze znevýhodněných poměrů potřebují dodatečnou podporu.

3. Aby byla prevence předčasného ukončení školní docházky úspěšná, je třeba vypracovat poznatky o skupinách s rizikem předčasného ukončení školní docházky (např. z důvodu osobní situace nebo socioekonomických podmínek či z důvodu poruch učení) na místní, regionální a celostátní úrovni a vyvinout mechanismy pro včasnou identifikaci jedinců, u nichž toto riziko existuje. Měly by být provedeny komplexní meziodvětvové strategie obsahující celou škálu celoškolních a systémových politik cílených na různé faktory předčasného ukončení školní docházky. Individualizovaná podpora pro žáky, kterým takové riziko hrozí, se může týkat mj. poskytování individuálního učení, poradenství, mentorských a instruktorských programů, sociální podpory a mimoškolní činnosti podporující učení.

4. Na úrovni jednotlivých vzdělávacích institucí pak tyto strategie pro začlenění vyžadují silné vedení a systematické sledování výsledků a kvality, inovativní, vysoce kvalitní výuku, již umožní náležitá odborná příprava učitelů, posílení jejich postavení a motivace, spolupráce s odborníky jiných profesí a zajištění přiměřených zdrojů. Poskytování integrovanější podpory potřebným studujícím vyžaduje spolupráci s rodiči a zainteresovanými stranami v rámci vlastního společenství, například v oblastech jako je mimoškolní neformální a zájmové vzdělávání a informální učení.

([13]) Pro účely tohoto znění zahrnuje pojem „znevýhodněné poměry“ podle potřeby i žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami.

5. Vytvoření podmínek pro úspěšné začlenění žáků se zvláštními potřebami do běžného prostředí je přínosem pro všechny studující. Častější využívání individuálních přístupů, včetně individuálních plánů učení a využití hodnocení k podpoře procesu učení, školení vyučujících na téma zvládání a využívání rozmanitosti, podpora kooperativní výuky a učení a rozšíření přístupu a účasti – to jsou způsoby, jak lze zvýšit kvalitu pro všechny.

pokud jde o odborné vzdělávání a přípravu:

— Rozmanitá nabídka odborné přípravy s větším důrazem na klíčové kompetence, včetně průřezových, může jednotlivcům poskytnout tolik potřebné cesty ke zlepšení kvalifikace a tím pádem k přístupu na trh práce. V případě znevýhodněných skupin lze význam odborného vzdělávání a přípravy zvýšit jejím uzpůsobením potřebám jednotlivých studujících, posílením odborného vedení a poradenství, uznáním různých forem předchozího učení a podporováním alternativních schémat učení v zaměstnání. Klíčem k aktivnímu začleňovacímu přístupu a ke snížení nezaměstnanosti v případě průmyslových změn je zvýšení účasti na dalším odborném vzdělávání a přípravě, a to zejména v případě osob s nízkou kvalifikací.

pokud jde o vysokoškolské vzdělávání:

1. Zvýšení ambicí a usnadnění přístupu studentů ze znevýhodněných poměrů vyžaduje posílení programů finanční podpory a další pobídky a zkvalitnění jejich struktury. Finančně dostupné, přístupné, dostačující a přenositelné studentské půjčky podobně jako granty udělované na základě průzkumu majetkových poměrů mohou zvýšit účast těch, kteří si nemohou dovolit náklady vysokoškolského vzdělávání.

2. Pružnější a rozmanitější formy učení – např. uznání předchozího učení, vzdělávání formou částečného studia a dálkové studium – mohou dovolit skloubit vysokoškolské vzdělávání s pracovními nebo rodinnými povinnostmi a podpořit širší účast. Prováděním opatření zaměřených na sledování míry retence studentů ve vysokoškolském vzdělávání a jejího zvyšování, poskytování individuální podpory, zkvalitňování vedení, mentorování a odborné přípravy – především během raných fází vysokoškolského studia – lze zvýšit počet studentů ze znevýhodněných rodin, kteří dokončí vysokoškolské vzdělání.

3. Je zapotřebí zvláště dbát na to, aby byly zejména v oblasti financování plně zohledněny potřeby znevýhodněných studentů, kteří často nemohou využívat nabízených programů mobility.

4. Boj proti nerovnosti, chudobě a sociálnímu vyloučení lze posílit uznáním skutečnosti, že vysokoškolské instituce mají sociální odpovědnost navracet společnosti prospěch, který ze znalostí plyne, dávat znalosti k dispozici širšímu společenství – na místní i globální úrovni – a reagovat na společenské potřeby.

5. Vysokoškolské instituce mohou rovněž vyjádřit sociální odpovědnost tím, že dají své zdroje k dispozici dospělým a neformálním a zájmovým studujícím, posílí výzkum týkající se sociálního vyloučení, podpoří inovace a aktualizují vzdělávací prostředky a metodiku.

pokud jde o vzdělávání dospělých:

1. Rozšířením přístupu ke vzdělávání dospělých mohu vzniknout nové možnosti aktivního začleňování a silnějšího sociálního zapojení, obzvláště u méně kvalifikovaných osob, nezaměstnaných, dospělých se zvláštními potřebami, starších lidí a migrantů. Zejména v případě migrantů je při podpoře sociálního začleňování i zlepšení základních dovedností a zvýšení zaměstnatelnosti nesmírně důležité zvládnutí jazyka nebo jazyků hostitelské země.

2. Při oslovení znevýhodněných a ohrožených skupin hraje ústřední úlohu vzdělávání dospělých nabízené v mnoha různých prostředích se zapojením řady zainteresovaných stran (např. veřejný a soukromý sektor, vysokoškolské instituce, místní společenství a nevládní organizace) a zahrnutím učení z důvodů osobních, občanských, sociálních a pracovních. Pokud jde konkrétně o učení související se zaměstnáním, mohou podniky prokázat svou sociální odpovědnost lepším předvídáním strukturálních změn a poskytováním příležitostí k rekvalifikaci.

3. Je možné posoudit potenciál mezigeneračního učení jakožto prostředku ke sdílení znalostí a odbornosti a posílení komunikace a solidarity mezi mladší a starší generací za účelem překlenutí rostoucích rozdílů v oblasti digitálních technologií a snížení společenské izolace.

z pohledu celoživotního učení:

— Systémy vzdělávání a odborné přípravy s pružnými formami, které otevírají příležitosti na co nejdelší dobu a které se dokážou vyhnout „slepým uličkám“, přispívají k překonávání znevýhodnění. Pomáhají rovněž uniknout socioekonomické či kulturní marginalizaci a situacím, kdy se lidé nechávají brzdit nízkým očekáváním. Celoživotní

poradenství a uznávání získaných dovedností, včetně uznávání předchozího učení a zkušeností, a diverzifikace přijímacích modelů na všech úrovních vzdělávání a odborné přípravy, včetně vysokoškolského vzdělávání a vzdělávání dospělých, a věnování větší pozornosti kvalitě a atraktivitě vzdělávacího prostředí může studujícím pomoci v období přechodů. K tomu, aby bylo možné oslovit znevýhodněné skupiny mimo systémy vzdělávání a odborné přípravy, je třeba inovovat způsoby poradenství a spolupráce s dalšími sociálními službami a občanskou společností.

VYZÝVÁ PROTO ČLENSKÉ STÁTY, ABY:

v oblasti předškolního a školního vzdělávání:

1. zajistily širší přístup k vysoce kvalitnímu vzdělávání a péči v raném věku s cílem umožnit všem dětem, zejména dětem ze znevýhodněných poměrů nebo dětem se zvláštními vzdělávacími potřebami, „jistý start“ a současně zvýšit motivaci dětí se učit;

2. zlepšily kvalitu poskytovaného vzdělání ve školách a snížily rozdíly mezi školami i v rámci škol za účelem boje proti potenciální socioekonomické nebo kulturní marginalizaci;

3. se zaměřily na získávání elementárních základních dovedností, jako je především schopnost číst, psát a počítat a jazykové dovednosti, a to zejména v případě žáků z rodin migrantů;

4. podpořily vytváření sítí mezi školami za účelem výměny zkušeností a osvědčených postupů;

5. posílily snahy předcházet předčasnému ukončení školní docházky prostřednictvím vývoje systémů včasného varování upozorňujících na žáky, kterým takové riziko hrozí; podporovaly celoškolní strategie začleňování zaměřené na kvalitu a podpořené odpovídajícím vedením a odbornou přípravou učitelů z hlediska celoživotního učení;

6. vypracovaly více individualizované přístupy a systémové reakce určené k podpoře všech žáků a poskytovaly další pomoc osobám ze znevýhodněných poměrů a osobám se zvláštními potřebami;

7. posílily relevanci školního vzdělání s cílem zvýšit ambice žáků a podnítit nejen schopnost se učit, ale i motivaci se učit;

8. zvýšily atraktivnost pedagogického povolání, poskytovaly náležitou odbornou přípravu při zaměstnání a zajistily silné vedení škol;

9. zajistily, že školy budou více odpovědné vůči celé společnosti, posílily partnerství mezi školou a rodiči, podniky a místními společenstvími a dále integrovaly formální a neformální činnosti;

10. podporovaly úspěšné začleňovací vzdělávací přístupy ke všem žákům, včetně žáků se zvláštními potřebami, tím, že ze škol vytvoří vzdělávací společenství, která přispívají k začleňování a vzájemné podpoře a kde je uznáván talent všech žáků; sledovaly dopad těchto přístupů, zejména za účelem zvýšení přístupu a počtu absolventů mezi studujícími se zvláštními potřebami na všech úrovních vzdělávacího systému.

v oblasti odborného vzdělávání a přípravy:

1. posílily získávání klíčových kompetencí prostřednictvím forem a programů odborného vzdělávání a pečlivěji se věnovaly potřebám znevýhodněných studujících;

2. dále rozvinuly odborné vzdělávání a přípravu, které studujícím umožní stanovit si formu učení přizpůsobenou jejich vlastním potřebám;

3. se snažily zajistit řádnou integraci systémů odborného vzdělávání a přípravy do obecných vzdělávacích a výukových systémů, včetně pružných forem studia, které studujícím umožní postupovat z jednoho oboru do dalšího a dále do zaměstnání;

4. posílily činnosti související s vedením studentů a poradenstvím a příslušné vzdělávání učitelů s cílem podpořit studenty při volbě povolání a přechodu mezi jednotlivými školami nebo ze škol do pracovního procesu; to je důležité zejména pro úspěšné zapojení na trhu práce a pro začlenění studentů se zvláštními potřebami.

v oblasti vysokoškolského vzdělávání:

1. podporovaly rozšiřování přístupu například posilováním programů finanční podpory pro studenty a prostřednictvím pružných a diverzifikovaných forem učení;

2. rozvíjely politiky zaměřené na zvýšení počtu osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním, kromě jiného prostřednictvím posílení individuální podpory, vedení a mentorování studujících;

3. pokračovaly, pokud jde o mobilitu ve vzdělávání, v odstraňování bariér, rozšiřování příležitostí a zvyšování kvality i poskytováním odpovídajících pobídek pro mobilitu studentů ze znevýhodněných poměrů;

4. podporovaly zvláštní programy pro dospělé studenty a další netradiční studující.

v oblasti vzdělávání dospělých:

1. posilovaly politiky, které lidem s nízkou kvalifikací, nezaměstnaným dospělým, popřípadě občanům z rodin migrantů umožní získat kvalifikaci nebo zvýšit dovednosti („o krok dál") a mladým dospělým poskytne více možností, jak v rámci „druhé příležitosti" získat vzdělání;

2. podpořily opatření s cílem zajistit všem bez rozdílu přístup k základním dovednostem a klíčovým kompetencím, jež jsou ve znalostní společnosti nezbytné k životu i studiu, obzvláště pak ke gramotnosti a dovednostem v oblasti informačních a komunikačních technologií;

a obecně, aby posilovaly sociální rozměr systémů vzdělávání a odborné přípravy tím, že:

1. zvýší pružnost a prostupnost forem vzdělávání a odstraní překážky bránící účasti na jednotlivých systémech vzdělávání a odborné přípravy a mobilitě mezi nimi;

2. vytvoří užší vazby mezi oblastí vzdělávání, světem práce a celou společností v zájmu zvýšení zaměstnatelnosti a aktivního občanství;

3. zavedou systémy pro uznávání předchozího učení, včetně informálního učení a neformálního a zájmového vzdělávání, a zvýší využití celoživotního vedení u znevýhodněných studujících a studujících s nízkou kvalifikací;

4. zhodnotí dopad a účinnost opatření finanční podpory zaměřených na znevýhodněné osoby i dopad organizace a struktury vzdělávacích systémů na tyto osoby;

5. zváží shromažďování údajů o výsledcích, počtu osob s nedokončenou školní docházkou, socioekonomickém prostředí studujících, a to především v odborném vzdělávání a přípravě, vysokoškolském vzdělávání a vzdělávání dospělých;

6. zváží stanovení kvantifikovaných cílů v oblasti sociálního začleňování prostřednictvím vzdělávání, které budou odpovídat situaci v jednotlivých členských státech;

7. zváží vypracování integrovaného přístupu k těmto cílům v koordinaci s dalšími politikami;

8. vyčlení přiměřené zdroje pro znevýhodněné žáky a školy a ve vhodných případech rozšíří použití Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj, aby se tak prostřednictvím vzdělání omezilo sociální vyloučení.

VYZÝVÁ PROTO ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY:

1. dále spolupracovaly na strategické prioritě podporování rovného přístupu, sociální soudržnosti a aktivního občanství prostřednictvím aktivního využívání otevřené metody koordinace v kontextu strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET 2020"), prováděním sociálního rozměru boloňského a kodaňského procesu a přijetím opatření v souladu se závěry Rady z roku 2008 o vzdělávání dospělých;

2. se snažily aktivně využívat každého z prvků programu celoživotního učení a případně Evropského sociálního fondu, Evropského fondu pro regionální rozvoj a programu Progress s cílem posílit sociální začleňování prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy a v návrzích na příští generace programů se na tento rozměr vytrvale a pevně soustředily;

3. prosazovaly a podporovaly větší účast studujících ze znevýhodněných poměrů nebo se zvláštními potřebami v mezinárodních programech mobility, partnerstvích a projektech, především v těch, které vznikly v rámci programu celoživotního učení;

4. podporovaly srovnávací výzkum účinnosti politik zvyšujících rovný přístup ve vzdělávání a odborné přípravě, ve spolupráci s dalšími mezinárodními organizacemi rozšiřovaly vědomostní základnu a zajistily šíření výsledků výzkumu;

5. prosazovaly vzdělávání a odbornou přípravu jako klíčové nástroje k dosažení cílů sociálního začlenění a procesu sociální ochrany.